

Лубян авыл жирлеге Советы

КАРАР

28 январь 2020 ел

№2

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы
Лубян авыл жирлеге муниципаль берэмлегендә
ачык тыңлаулар (ижтимагый фикер альшулар)
оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы Нигезләмәне
раслау хакында

Россия Федерациисе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациисендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лубян авыл жирлеге Советы Уставы нигезендә Лубян авыл жирлеге Советы **карап бирде**:

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лубян авыл жирлеге муниципаль берэмлегендә ачык тыңлаулар (ижтимагый фикер альшулар) оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы күшүп бирелгән Нигезләмәне расларга.

2. «Лубян авыл жирлегендә ачык тыңлаулар оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы Нигезләмәне раслау хакында» 2007 елның 3 февралендәге 4 номерлы, «Лубян авыл жирлегендә ачык тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе турында Нигезләмәгә үзгәрешләр керту хакында» 2012 елның 11 сентябрендәге 11 номерлы авыл жирлеге Советы каарлары үз көчен югалткан дип танырга.

3. Элеге каарны Татарстан Республикасы хокукий мәгълүматының рәсми порталында www.pravo.tatarstan.ru адресы буенча, шулай ук Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лубян авыл жирлеге территориясендәге максус мәгълүмат стендларында урнаштырырга.

4. Элеге карап рәсми басылып чыккан көненнән үз көченә керә.

Авыл жирлеге башлыгы
В.П.Костин

Ачык тыңлауларны (жәмәгать фикер альшуларын)
оештыру һәм уздыру тәртибе турында НИГЕЗЛӘМӘ

1. Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лубян авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә ачык тыңлаулар (ижтимагый фикер альшулар) оештыру һәм уздыру тәртибе турындагы әлеге Нигезләмә (алга таба – Нигезләмә) Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лубян авыл жирлеге муниципаль берәмлеке Уставы (алга таба – Авыл жирлеге) нигезендә эшләнгән.

Бүлек 1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1 статья Төп тәшенчәләр

Әлеге Нигезләмәдә түбәндәгे төп тәшенчәләр кулланыла:

ачык тыңлаулар – жирлек халкының Жирлекнең жирле әһәмияттәге мәсьәләләре буенча муниципаль хокукый актлар проектларын ачык фикер альшу юлы белән жирле үзидарә органнары тарафыннан карарлар кабул итү процессында, шулай ук федераль законнарда, әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән мәсьәләләр буенча фикер альшуда катнашу хокукларын гамәлгә ашыру формасы;

инициатив төркем – ачык тыңлауларда катнашу хокукына ия Россия Федерациясе гражданы яисә гражданнары төркеме;

жәмәгатьчелек вәкиле – физик зат, шул исәптән ачык тыңлауларда катнашучы карала торган мәсьәлә буенча фикер альшуда катнашырга хокуклы юридик затлар, берләшмәләр вәкилләре. Жәмәгатьчелек вәкилләренә жирле үзидарә яки дәүләт хакимиите органнарын тәкъдим итүче яки туләү шартнамәсө нигезендә алар эшчәнлекендә катнашучы хезмәт вазыйфалары нигезендә ачык тыңлауларга чыгарылган мәсьәләләр буенча карарлар кабул итүче затлар керми;

ачык тыңлауларда катнашучылар – жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, жәмәгатьчелек вәкилләре, ачык тыңлаулар эксперtlары, ачык тыңлауларны уздыру буенча оештыру комитеты әгъзалары;

чыгыш ясарга хокуклы ачык тыңлауларда катнашучылар – әлеге Нигезләмәнең 6 статьясында билгеләнгән срокларда оештыру комитетына ачык тыңлаулар мәсьәләләре буенча чыгыш ясау өчен үз заявкаларын тапшырган жирле үзидарә органнары һәм аларның вәкилләре, жәмәгатьчелек вәкилләре;

оештыру комитеты – жәмәгать тыңлауларын әзерләү һәм уткәру буенча оештыру гамәлләрен тормышка ашыручы паритет (тигез хокуклылык) башлангычларда жирлек жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларыннан, жирлек Советы депутатларыннан, жәмәгатьчелек вәкилләреннән һәм инициативалы төркемнәрдән төзелгән коллегиаль орган;

ижтимагый фикер альшулар – ижтимагый әһәмияткә ия мәсьәләләр, шулай ук жирле үзидарә органнары карарлары проектлары буенча жәмәгать контроле максатларында кулланыла торган ачык фикер альшу, мондый фикер альшуда мәнфәгатьләре тиешле карап белән кагылучы жирле үзидарә органнары һәм оешмаларының вәкаләтле затлары, гражданнар һәм ижтимагый берләшмәләр вәкилләре мәжбүри катнаша.

ачык тыңлаулар эксперты – ачык тыңлаулар мәсьәләләре буенча максус белемгә ия һәм бу статуска вәкаләтле орган тарафыннан билгеләнгән зат. Эксперт ачык тыңлаулар мәсьәләләре буенча рекомендацияләрне һәм тәкъдимнәрне язмача тапшыра һәм фикер альшуларда аларны аргументацияләү өчен катнаша.

2 статья. Ачык тыңлауларны үткөрү максатлары

Ачык тыңлаулар түбәндөгө максатларда үткөрелэ:

жирлекнең жирле әһәмияттеге мәсъәләләре буенча мәжбүри рәвештә ачык тыңлауларга чыгарылган муниципаль хокукий актлар проектлары турында авыл халкы катнашында фикер альшы;

ачык тыңлауларга чыгарылган мәсъәләләр буенча җәмәгатьчелек фикерен ачыклау һәм исәпкә алу.

Ачык тыңлаулар нәтижәләрен әзерләү, үткөрү һәм билгеләү экспертларның ачыклығы, хәбәрдарлығы, ихтыярлылығы, бәйсезлеге принциплары нигезендә гамәлгә ашырыла.

3 статья. Ачык тыңлауларга чыгарыла торган сораулар

1. Ачык тыңлаулар жирле әһәмияттеге мәсъәләләр буенча үткөрелэ. Ачык тыңлауларының нәтижәсе жирле үзидарә органнары өчен тәкъдим иту характерына ия.

2. Ачык тыңлауларга мәжбүри рәвештә түбәндәгеләр чыгарыла:

1) Жирлек Уставы проекты (алга таба – Устав), шулай ук Уставка үзгәрешләр һәм ёстәмәләр керту турында жирлек Советы карары проекты, Уставка, Уставны әлеге норматив хокукий актларга туры китерү максатларында, Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл яңадан күрсәтү формасына үзгәрешләр керту очракларыннан тыш;

2) жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше турында хисап;

3) Жирлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проекты;

4) жирлекне үзгәртеп кору турындагы мәсъәләләр, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясы нигезендә муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору өчен тавыш бирү юлы белән йә җыеннарда белдерелгән жирлек халкының ризалыгын алу таләп ителә торган очраклардан тыш;

5) генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияләрне планлаштыру проектлары, территорияне межалау проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, курсәтелгән расланган документларының берсенә үзгәрешләр кертуңе куздә тоткан проектлар, жир кишәрлеген яки капиталь төзелеш объектын шартлы рәхсәт ителгән файдалануга рәхсәт бирү турындагы каар проектлары, капиталь төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнәң, реконструкцияләүнен иң чик параметрларыннан читләштерүгә рәхсәт бирү турындагы каар проектлары буенча, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре булмаганда, жир биләмәләреннән һәм капиталь төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән бер төрен мондый файдалануның башка төренә үзгәртү мәсъәләләре буенча оештыру һәм үткөрү тәртибе авыл жирлеге Уставы һәм (яки) шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар нигезләмәләрен исәпкә альш, жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә торган ижтимагый фикер альшулар яки ачык тыңлаулар үткәрелә.

6) ачык сервитутлар билгеләү мәсъәләләре;

7) жылылық белән тәэммин итү схемасы проекты;

8) федераль законнарда билгеләнгән башка мәсъәләләр.

3. Бер үк вакытта берничә мәсъәлә буенча ачык тыңлаулар үткөрү рәхсәт ителә, әгәр бу һәр мәсъәлә буенча һәр яклап һәм тулы фикер альшуга комачауламаса.

4. Ачык тыңлауларны оештыру һәм уздыру, әгәр Россия Федерациясе законнарында башкача билгеләнмәгән булса, жирле бюджет акчалары исәбеннән финансланы.

4 статья. Ачык тыңлауларның инициаторлары

Ачык тыңлаулар халық, жирлек Советы (алга таба – Совет), жирлек башлыгы (алга таба – Башлык) инициативасы буенча регламент нигезендә үткөрелә.

Ачык тыңлаулар үткөрү буенча халық инициативасы 18 яшькә житкән кимендә 10 кеше булган гражданнар төркеменнән чыгарга мөмкин.

Бүлек 2. ХАЛЫК ТЫҢЛАУЛАРЫН БИЛГЕЛӘҮ

5 статья. Халык тыңлауларын билгеләү

1. Халык яисә Совет инициативасы буенча үткәрелә торган ачык тыңлаулар Совет карары белән билгеләнә.

Башлык инициативасы буенча үткәрелә торган ачык тыңлаулар Жирлек башлыгы тарафыннан билгеләнә.

Ачык тыңлаулар Россия Федерациясе законнары белән жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча үткәрелә.

2. Ачык тыңлаулар үткәрү турында халык инициативасын тәкъдим итү һәм инициативага ярдәм итү өчен халык имзаларын жыю өчен 10 кешедән дә ким булмаган инициатив төркем төзелә.

2.1. Инициатив төркем Советка тубәндәгеләрне тәкъдим итә:

- ачык тыңлаулар мәсьәләсен күрсәтеп, ачык тыңлаулар билгеләү турында гариза һәм 1 нче күшымта нигезендә форма буенча гражданнарның инициатив төркеменең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган аларны үткәрү кирәклеген нигезләү;

- муниципаль хокукий акт проекты (ачык тыңлауларда карауга кертелгән очракта);

- муниципаль хокукий актны кабул итү зарурлыгы нигезләмәсен үз эченә алган максатлары һәм төп нигезләмәләре күрсәтелгән аңлатма языу (ачык тыңлауларда карауга кертелгән очракта);

- финанс-икътисадый нигезләү (гамәлгә ашыру ёстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итә торган муниципаль хокукий актны гавами тыңлауларда карауга керткән очракта);

- 2 нче күшымта нигезендә форма буенча гражданнарның инициатив төркеме исемлеге;

- гражданнарның инициатив төркемен төзу турында карар кабул ителгән жыельыш беркетмәсе;

- инициатив төркеменең вәкаләтле вәкиле тарафыннан имзаланган, инициатив төркем тарафыннан бирелгән битләр саны, шулай ук муниципаль хокукий акт проекты докладчысы күрсәтелгән документлар исемлеге, (муниципаль хокукий акт проектын ачык тыңлауларда карауга керткән очракта) бергә теркәп жибәрелә торган (сопроводительное) хат.

Гариза һәм беркетмәгә рәислек итүче (гражданнарның инициатив төркеме вәкиле) һәм инициатив төркем жыельышы секретаре тарафыннан имза салынырга тиеш.

2.2. Әлеге статьяның 2.1 пунктчасында билгеләнгән барлык документлар Жирлек Советына бер ук вакытта тапшырылса, гариза тапшырылган дип санала.

2.3. Советка гариза һәм аца күшүп бирелә торган документлар кергән көннән алыш 30 көн эчендә инициатив төркем тарафыннан ачык тыңлаулар үткәрү инициативасын хуплаучы кешеләрнең имзалары тупланырга һәм тапшырылырга тиеш – әлеге Нигезләмәнен 3 нче күшымтасы нигезендә форма буенча, Жирлектә яшәүче 18 яшькә житкән кименде 30 кешенен имзасы булырга тиеш.

Имзалар советка ачык тыңлаулар үткәрү турында инициативаны тәкъдим итү турында гариза биргән көннән соң килүче көннән жыельырга мөмкин. Имзалар кәгазенә кульязма булмаган ысул белән яки карандаш белән мәгълүмат керту рөхсәт ителми. Гражданнар турында тиешле белешмәләрдә һәм аларны имзалар кәгазенә керту даталарында һәм раслау языунда төзәтүләр гражданнар һәм имза жыочылар тарафыннан килештерелергә тиеш.

2.4. Совет эшче төркем төзи һәм имзалар кәгазыләрен биргән көннән алыш 10 көн эчендә имзалар кәгазыләрендә бирелгән мәгълүматларны тикшерү үткәрә

Имзаларны һәм имзалар кәгазыләрендәге мәгълүматларны тикшерү нәтиҗәләре буенча имза гамәлдә яки гамәлдә түгел дип танылырга мөмкин. Әлеге Нигезләмә нигезендә аның гамәлдә түгеллеге билгеләнмәгән булса, имза гамәлдә була.

Түбәндәгә очракларда имзалар гамәлдә түгел, ягъни имзалар жыю һәм (яки) имзалар кәгазен рәсмиләштерү тәртибен бозып жыелгандан имзалар дип таныла:

1) имзалар жыю чорыннан тыш жыелгандан имзалар;

- 2) Жирлек муниципаль берэмлегендә яшәүче 18 яше тулмаганнарның имзалары;
- 3) гражданнарның имзалар кәгазенә үз имзасын үз кулы белән керту датасын күрсәтмичә күелган имзалары;
- 4) алар турында белешмәләр имзалар кәгазенә кульязма булмаган ысул белән яки карандаш белән кертелгән имзалар;
- 5) гражданнар турында тиешле белешмәдә һәм аларны имзалар кәгазенә керту даталарында төзәтмәләр белән имзалар, әгәр гражданнар һәм имза жычышылар тарафыннан махсус килештерелмәс.
- 6) әлеге Нигезләмәгә 3 нче күшымта таләпләренә туры килми торган формадагы имзалар кәгазендәге барлык имзалар.

Тикшеру нәтижәләре имзалар кәгазыләрен тикшерү беркетмәсе белән рәсмиләштерелә (4 нче күшымта).

2.5. Советның чираттагы утырышында, имза кәгазыләре килгән көннән 15 көн эчендә, түбәндәгे очракларда ачык тыңлаулар билгеләү турында яисә ачык тыңлаулар билгеләү турында гаризаны кире кагу турында карап кабул ителә:

- 1) ачык тыңлауларга чыгарыла торган мәсьәләләр, әлеге Нигезләмәнен 3 статьясында каралган очраклардан тыш, жирле үзидарә органнары компетенциясенә керми;
- 2) тәкъдим ителгән гамәлдәге имзалар саны халыкның ачык тыңлаулар уздыру турындагы инициативасын алга этәру өчен житәрлек түгел;
- 3) инициативаны тәкъдим итү тәртибе үтәлми;
- 4) карауга тәкъдим ителә торган муниципаль норматив хокукий акт проекти Россия Федерациясе Конституциясе нигезләмәләренә, федераль конституциячел законнарга, федераль законнарга, башка норматив хокукий актларга туры килми;
- 5) шундай ук мәсьәлә чыгарылган ачык тыңлауларны үткәру датасыннан бер елдан кимрәк вакыт үткән.

2.6. Ачык тыңлаулар билгеләү турындагы гаризаны кире кагу, баш тартуга кiterгән житешсезлекләрне бетергән шартта, ачык тыңлаулар билгеләү өчен инициатив төркем тарафыннан документларны кабат керту өчен киртә түгел.

2.7. Ачык тыңлауларны билгеләү турындагы мәсьәлә Совет Регламенты нигезендә Совет тарафыннан карала.

2.8. Ачык тыңлаулар билгеләү турында гариза кире кагылган очракта, Совет эш көннәрендә исәпләнә торган 5 көнлек срокта гражданнарның инициатив төркеме вәкаләтле вәкиле адресына язмача дәлилләнгән хәбәрнамә жибәрә.

3. Ачык тыңлауларны билгеләүчө Совет, Башлык, тыңлаулар уздыру мәсьәләсе, срокы, вакыты һәм урыны, оештыру комитеты составы, тәкъдимнәрне исәпкә алу һәм ачык тыңлауларга чыгарыла торган муниципаль хокукий акт проекти турында фикер алышуда гражданнарның катнашу тәртибе турында тиешле муниципаль актлар кабул итә.

Ачык тыңлауларны үткәру датасы – ачык тыңлаулар билгеләү турында муниципаль хокукий акт кабул ителгән көннән 30 көн эчендә билгеләнә, әгәр федераль законнарда, Уставта һәм әлеге Нигезләмәдә башкача билгеләнмәгән булса.

6 статья. Ачык тыңлаулар турында мәгълумат бири.

1. Авыл жирлегендә яшәүчеләргә ачык тыңлауларның билгеләнүе турында мәгълумат массакүләм мәгълумат чараларында, рәсми сайтта һәм (яки) башка мәгълумати системаларда мәгълумат стендында бастырып чыгару юлы белән фикер алышына торган муниципаль хокукий актның күшымталы проекти белән (аны карау ачык тыңлауларга кертелгән очракта) ачык тыңлауларны билгеләү турында муниципаль хокукий актны ачык тыңлауларны үткәру көненә кадәр календарь көннәрендә исәпләнә торган 10 көнлек срок эчендә (әгәр федераль законнарда, Уставта, әлеге Нигезләмәдә башкасы каралмаган булса) житкерелә.

1.1. Ачык тыңлаулар нәтижәләре массакүләм мәгълумат чараларында, Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районның рәсми сайтында һәм (яки) башка мәгълумати системаларда һәм мәгълумати стендерларда басыла.

Мәгълумати стендлар, мәгълуматтан файдаланучыларны мәгълумат белән тәэммин итү мөмкинлеген исәпкә алып, яхшы күренә торган урыннарда жиһазландырыла.

Мәгълумат стендларын урнаштыру эргономика таләпләре нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш, ул мәгълуматтан кулланучының озак вакытлар уңайсыз хәлдә булу ихтияжын юкка чыгарырга тиеш.

Мәгълумати стендларны төсле бизәү эстетик таләпләргә туры килергә тиеш. Мәгълумати стендлар мәгълумат битләре урнаштырыла торган А4 форматындагы кесәләр белән жиһазландырылырга мөмкин.

2. Ачык тыңлауларда яки жәмәгать фикер альшуларында каралырга тиешле проект экспозициясен үткәру мәйданчығы, шулай ук проект экспозициясенә килучеләргә консультация бирү вакыты, ачык тыңлаулар яисә жәмәгать фикер альшулары үткәру турында хәбәр итүгә килештерү буенча кертелә.

Экспозиция эшче чорында килучеләр өчен консультацияләр оештырыла, проект турында басма мәгълумати материаллар таратыла. Экспозициягә килучеләр, экспозициягә килучеләрне исәпкә алу һәм тәкъдимнәр, искәрмәләр язу өчен тиешле китапка (журналга) фикер альшына торган проектка, мәсьәләгә язма рәвештә үз тәкъдимнәрен, искәрмәләрен кертергә хокуклы.

Проект экспозицияләрендә тәкъдим ителә:

- проект;
- проектка аңлатма языу;
- документларның Россия Федерациясе законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары нигезендә алынган килештерү күчермәләре;
- массакүләм мәгълумат чараларының выходной мәгълуматларын күрсәтеп, проект буенча ачык тыңлаулар яки ижтимагый фикер альшулар үткәру турында мәгълумат хәбәрен бастырып чыгару күчермәсе;
- проектны әзерләүне (әшләүне) оештыручи шундый материалларны биргән очракта, гражданнарга фикер альшына торган проект буенча мәгълумат бирү максатларында бүтән мәгълумати һәм демонстрацион материаллар.

Бүлек 3. АЧЫК ТЫҢЛАУЛАРНЫ ӘЗЕРЛӘҮ ҺӘМ ҮТКӘРҮ

7 статья. Ачык тыңлауларны әзерләү һәм үткәру

1. Халык тыңлаулары жирлек халкы өчен уңайлы вакытта үткәрелә (ачык тыңлауларны ял көннәрендә 11.00 сәгатьтән 18.00 сәгатькә кадәр яисә эш көннәрендә 17.00 сәгатьтә башлап 20.00 сәгатьтән дә калмыйча тәмамлап үткәрергә тәкъдим ителә).

2. Ачык тыңлаулар билгеләү турында каар кабул иткән жирле үзидарә органы авыл жирлеге Советы депутатлары, авыл жирлеге башкарма комитеты хезмәткәрләре, ижтимагый оешмалар вәкилләре, гражданнарның инициатив төркеме (әгәр халык тыңлауларын үткәру инициаторы булып гражданнарның инициатив төркеме чыкса) арасыннан кимендә 5 кешедән торган оештыру комитетын формалаштыра. Оештыру комитеты формалашканнан соң 3 көннән дә соңга калмыйча уздырыла торган беренче утырышта үз составыннан рәисне, рәис урынбасарын һәм секретарен сайлый. Оештыру комитеты утырышта аның әгъзаларының яртысыннан артыгы булганда каар кабул итәргә хокуклы.

Оештыру комитеты тыңлауларда катнашырга теләүчеләргә тыңлаулар үткәрелә торган бинага киртәләрсез керү мөмкинлеген тәэммин итәргә бурычлы.

Ачык тыңлаулар уздырылган көнне оештыру комитеты ачык тыңлауларда катнашучыларны теркәүне оештыра.

3. Ачык тыңлауларда оештыру комитеты рәисе рәислек итә. Рәислек итүче ачык тыңлауларны ача, ачык тыңлауларның мәсьәләсөн (мәсьәләләрен), тыңлауларны үткәру тәртибе буенча тәкъдимнәрне игълан итә, үзен, секретарен һәм экспертларын тәкъдим итә, тыңлауларны үткәру инициаторларын күрсәтә. Оештыру комитеты секретаре ачык тыңлаулар беркетмәсөн алып бара.

4. Рәислек итүче фикер альшу үткәрелә торган мәсъәләне иғылан итә һәм ачык тыңлауларны уздыру инициаторлары тарафыннан вәкаләтле затка, эксперталарга, шулай ук чыгыш ясарга хокуклы ачык тыңлауларда катнашучыларга сүз бирә. Чыгышларның чираты оештыру комитеты теркәгән гаризалар бирү чираты белән билгеләнә.

5. Тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән эксперталар, үз тәкъдимнәрен кире алырга һәм (яки) ачык тыңлауларда катнашучылар курсәткән тәкъдимнәргә күшүлүрга хокуклы.

Фикер альшу нәтижәләре буенча, ачык тыңлауларда катнашучылар тарафыннан кире алынган тәкъдимнәр һәм рекомендацияләрдән тыш, жирле әһәмияттәге мәсъәләне (мәсъәләләрне) хәл итү буенча бердәм тәкъдимнәр һәм рекомендацияләр исемлеге төзелә.

6. Тәкъдимнәр һәм рекомендацияләр белән йомгаклау документын төзегәннән соң, рәислек итүче жирле әһәмияттәге мәсъәләне (мәсъәләләрне) хәл итүнөң йомгаклау вариантын катнашучылар тавышына күя. Ачык тыңлаулардагы каарлар ачык тавыш бирү юлы белән теркәлгән тыңлауларда катнашучылар саныннан гади күпчелек тавыш белән кабул ителә. Тыңлауларда катнашкан һәр кеше бер тавышка ия, ул тавышын жирле әһәмияттәге мәсъәләне хәл иткән өчен бирә, аңа каршы яки тавыш бирүдән тыельшып кала. Тавыш бирү нәтижәләре беркетмәгә кертелә. Беркетмәгә ачык тыңлауларның рәисе һәм сәркатибе күл күя.

7. Ачык тыңлаулар беркетмәсе нигезендә, ачык тыңлаулар уздырылган көннән соң эш көннәрендә исәпләнә торган 3 көnlек срокта ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә төзелә (6 ичы қушымта), анда түбәндәгеләр курсәтелә:

- 1) ачык тыңлауларга чыгарыла торган мәсъәлә (сораулар);
- 2) ачык тыңлаулар үткәрү инициаторы;
- 3) ачык тыңлауларны билгеләү турында хокукый актның датасы, номеры һәм атамасы, шулай ук аны бастырып чыгару (халыкка житкерү) датасы;
- 4) ачык тыңлауларны үткәрү датасы, вакыты һәм урыны;
- 5) ачык тыңлауларны үткәрүче оештыру комитеты;
- 6) ачык тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән чыгыш ясау хокукына ия булучылар турында мәғълumat;
- 7) ачык тыңлауларда катнашучылар тарафыннан кире алынган тәкъдимнәр һәм рекомендацияләрдән тыш, жирле әһәмияттәге мәсъәләне (мәсъәләләрне) хәл итү буенча тәкъдимнәр һәм рекомендацияләрнен бердәм исемлеге;
- 8) жирле әһәмияттәге мәсъәләне хәл итүнөң йомгаклау варианты;
- 9) ачык тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирү нәтижәләре.

8. Ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә оештыру комитеты рәисе һәм секретаре тарафыннан имзалана һәм ачык тыңлаулар уздырылган көннән алыш, эш көннәрендә исәпләп чыгарыла торган 3 көnlек срокта бастырылырга (халыкка житкерелергә) тиеш.

9. Ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә ачык тыңлауларга чыгарылган мәсъәләләр буенча каар кабул итү өчен жаваплы жирле үзидарә органы тарафыннан мәжбүри каралырга тиеш. Карап нәтижәләре мәжбүри тәртиптә ачык тыңлаулар инициаторларына, жирле үзидарәнен вәкаләтле органы тарафыннан ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмәне караган көннән алыш, эш көннәре белән исәпләнә торган 3 көnlек срокта бастырып чыгару (халыкка житкерү) юлы белән муниципаль берәмлек халкына житкерелә.

10. Ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән очраклардан тыш, тәкъдим итү характеристына ия.

Бүлек 4. МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕК УСТАВЫ ПРОЕКТЫ, УСТАВКА ҮЗГӘРЕШЛӘР КЕРТУ ТУРЫНДА СОВЕТ КАРАРЫ ПРОЕКТЫ, ЖИРЛЕ БЮДЖЕТ ПРОЕКТЫ һәм АНЫҢ ҮТӘЛЕШЕ ТУРЫНДА ХИСАП, МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕКНЕ ҮЗГӘРТЕП КОРУ ТУРЫНДАГЫ МӘСЪӘЛӘ, МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕКЛӘРНЕң ГЕНЕРАЛЬ ПЛАННАРЫ ПРОЕКТЛАРЫ БУЕНЧА АЧЫК ТЫҢЛАУЛАР ОЕШТЫРУ һәм УЗДЫРУ ҮЗЕНЧӘЛЕКЛӘРЕ

8 статья. Жирлек Уставы проектын һәм Уставка үзгәрешләр кертү турында Совет каары проектын ачык тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Устав проекты һәм Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында Совет карары проекты, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда һәм Уставта каралган үзенчәлекләрне исәпкә альп, ачык тыңлауларда карала.

2. Устав проекты һәм Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында Совет карары проекты Совет тарафыннан аны кабул итү турындагы мәсьәләне караганчы 30 көннән дә соңга калмыйча рәсми бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) тиеш. Бер үк вакытта курсәтелгән проект буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибе, гражданнарның аны тикшерүдә катнашу тәртибе, шулай ук проект буенча ачык тыңлаулар билгеләү турында Совет карары басыла.

Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында Совет карары проекты буенча тәкъдимнәрне исәпкә алу тәртибен, шулай ук гражданнарның аның фикер алышуында катнашу тәртибен рәсми бастырып чыгару (халыкка житкерүү) Уставка Уставны әлеге норматив хокукий актларга туры китерү максатларында Россия Федерациясе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы законнары нигезләмәләрен төгәл курсәту формасындағы үзгәрешләр кертелгән очракта таләп итлеми.

3. Устав проекты яки Советның Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турындагы карары проекты буенча ачык тыңлаулар Уставта билгеләнгән срокларда үткәрелә, әмма курсәтелгән проектлар бастырылғаннан соң 10 көннән дә иртәрәк түгел.

4. Устав проекты яисә муниципаль берәмлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр керту турында муниципаль хокукий акт Советы карары проекты буенча ачык тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган – оештыру комитеты.

9 статья. Жирле бюджет проектын һәм аның үтәлеше турындагы хисапны ачык тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Жирле бюджет проекты һәм аның үтәлеше турындагы еллык хисап, Россия Федерациясе Бюджет кодексы, башка федераль законнарда, Уставта, жирлектә бюджет процессы турындагы нигезләмәдә каралган үзенчәлекләрне исәпкә альп, ачык тыңлауларда карала.

2. Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап буенча ачык тыңлаулар үткәрүне гамәлгә ашыручи орган – оештыру комитеты.

Жирле бюджет проекты һәм жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап буенча ачык тыңлаулар билгеләү турында карап кабул итүче орган булып авыл жирлеге Советы тора.

3. Жирле бюджет проекты, жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап буенча ачык тыңлаулар билгеләү турындагы каарлар кабул ителгәннән соң 10 көн эчендә басылып чыгарга тиеш.

4. Жирле бюджет проекты, жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап буенча ачык тыңлаулар жирле бюджет проекты (жирле бюджет үтәлеше турындагы хисап) басылып чыкканнан соң кимендә 15 календарь көннән соң уздырыла.

10 статья. Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проектын ачык тыңлауларда карау үзенчәлекләре

Муниципаль берәмлекнең социаль-икътисадый үсеше стратегиясе проектларына кагылышлы мәсьәләләр «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда, «Россия Федерациясендә стратегик планлаштыру турында» 2014 елның 28 июнендейгэ 172-ФЗ номерлы Федераль законда каралган үзенчәлекләрне исәпкә альп, ачык тыңлауларга чыгарыла.

11 статья. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәләне ачык тыңлауларда карау үзенчәлекләре

1. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча ачык тыңлаулар, курсәтелгән Федераль законның 13 статьясындағы 5 өлешеннән тыш, «Россия Федерациясендә

жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 13 статьясында каралган очракларда үткәрелә.

2. Муниципаль берәмлекне үзгәртеп кору турындагы мәсьәлә буенча ачык тыңлаулар уздыру буенча вәкаләтле орган – оештыру комитеты.

12 статья. Муниципаль берәмлекләрнең территориаль планлаштыру документлары проектлары буенча мәсьәләләрне жәмәгать фикер альшуларында, ачык тыңлауларда карау үзенчәлекләре

Генераль планнар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре проектлары, территорияне планлаштыру проектлары, территорияләрне межалау проектлары, территорияләрне төзекләндерү кагыйдәләре проектлары, күрсәтелгән расланган документларның берсенә үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар, жир кишәрлеген яки капитал төзелеш объектын шартлы рәвештә рәхсәт ителгән файдалануга рәхсәт бирү турындагы каарлар проектлары, капитал төзелеш объектларын рәхсәт ителгән төзелешнен, үзгәртеп коруның ин чик параметрларыннан читләштерүгә рәхсәт бирү турындагы каарлар проектлары, жирдән файдалану һәм төзелеш кагыйдәләре булмаганда, жир биләмәләреннән һәм капитал төзелеш объектларыннан файдалануның рәхсәт ителгән бер төрен мондый файдалануның башка төренә үзгәртү мәсьәләләре, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы белән билгеләнгән нигезләмәләрне исәпкә алып, шулай ук иҗтимагый фикер альшуларга чыгарылырга мөмкин.

Жирлекләрнең генераль планнары проектлары буенча жәмәгатьчелек фикер альшуларын, ачык тыңлауларны оештыру һәм үткәру үзенчәлекләре Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында 28 статьясында кителгән.

Жирлекләрнең генераль планнары проектлары һәм жирлекләрнең генераль планнарына үзгәрешләр кертүне күздә тоткан проектлар (алга таба – иҗтимагый фикер альшулар яки ачык тыңлаулар) буенча жәмәгать тыңлаулары яисә гавами тыңлаулар муниципаль берәмлекнең һәр торак пункттында үткәрелә.

Жәмәгать фикер альшуларында яки ачык тыңлауларда катнашучыларны жәмәгать фикер альшуларында яки ачык тыңлауларда катнашу өчен тигез мөмкинлекләр белән тәэмин итү максатларында жәмәгать фикер альшуларын яисә ачык тыңлаулар үткәргендә торак пункт территориясе өлешләргә бүленергә мөмкин.

Жәмәгать фикер альшуларын яисә ачык тыңлауларны үткәру вакыты, муниципаль берәмлек халкына аларны үткәру турында хәбәр итү мизгеленнән жәмәгать фикер альшулары яисә ачык тыңлаулар нәтижәләре турында бәяләмә бастырылган көнгә кадәр жирлек уставы һәм (яки) жирлек Советының норматив хокукий акты белән билгеләнә һәм бер айдан да ким һәм өч айдан артык булмаска тиеш.

Башкарма комитет житәкчесе, иҗтимагый фикер альшуларның яки ачык тыңлауларның нәтижәләре турында бәяләмәне исәпкә алып, каар кабул итә:

1. генераль план проекты белән килешү һәм аны Жирлек Советына жибәру турында;
- 2) генераль план проектын кире кагу һәм аны эшләп бетерүгә жибәру турында.

13 статья. Ачык сервитутлар билгеләү буенча ачык тыңлаулар үткәру үзенчәлекләре

1. Ачык сервитутлар билгеләү буенча ачык тыңлауларда катнашу хокукуна территориясендә ачык сервитут урнаштыру күздә тотылган жирлектә дайми яки нигездә яшәүче тыңлаулар үткәру көненә 18 яшкә житкән һәр граждан ия.

Гражданнарның ачык тыңлауларда катнашуы ирекле нигездә гамәлгә ашырыла.

Ачык тыңлауларда жирлек территориясендә урнашкан иҗтимагый берләшмәләр, барлык милек рәвешләрендәге коммерцияле булмаган һәм коммерцияле оешмалар катнаша ала.

2. Ачык тыңлаулар 13 статьяның 1 пункттында күрсәтелгән вәкаләтле орган яисә физик һәм юридик затлар инициативасы буенча үткәрелә.

Ачык тыңлауларны үткәру буенча вәкаләтле орган булыш оештыру комитеты тора.

3. Вәкаләтле орган ачык тыңлаулар үткәру турында каар кабул ителгәннән соң 7 эш

көне эчендә аларны уздыру түрүнде жирлекнең муниципаль актларын бастырып чыгару өчен билгеләнгән рәсми массакүләм мәгълүмат чараларында белдерү бастыра.

Иҗтимагый тыңлаулар башланып алдыннан анда катнашучыларны мәжбүри теркәү үткәрелә, анда түбәндәгеләр күрсәтелө:

юридик затлар өчен – юриди затның дәүләт теркәве белешмәләренең тулы исеме;

шәхси эшмәкәр өчен – гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм шәхси эшмәкәр буларак дәүләт теркәвенә алу түрүндагы мәгълүматлары;

физик зат өчен – фамилиясе, исеме, атасының исеме, туган елы, яшәү урыны адресы.

4. Ачык тыңлаулар нәтижәсе, аларны үткәру датасы һәм урыны, катнашучылар һәм тыңлауларда булганинарың саны, ачык тыңлаулар рәисенең, секретаренең фамилиясе, исеме, атасының исеме, чыгышларның әттәлеге, тавыш бирү нәтижәләре һәм кабул ителгән каарлар күрсәтелгән беркетмә белән рәсмиләштерелә.

Беркетмә ике нәсхәдә төзелә һәм ачык тыңлаулар рәисе һәм секретаре тарафыннан имзалана. Беркетмәгә ачык тыңлауларда катнашучылар исемлеге куела.

5. Аачык сервитут билгеләү түрүнде ачык тыңлауларның нәтижәләре вәкаләтле орган тарафыннан карала һәм аның тарафыннан ачык сервитутны билгеләү өчен кирәк булган документларга күшyllа.

Ачык сервитутларны билгеләү буенча ачык тыңлаулар беркетмәләрен саклау срокы - өч ел. Ачык сервитутлар билгеләү буенча ачык тыңлаулар беркетмәләрен саклау өчен вәкаләтле орган житәкчесе җаваплы.

14 статья. Жыллык белән тәэмmin итү схемасы проектын ачык тыңлауларда карау үзенчәлекләре

Жыллык белән тәэмmin итү схемасы проекты буенча ачык тыңлаулар Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2012 елның 22 февралендәге 154 номерлы «Жыллык белән тәэмmin итү схемаларына, аларны эшләү һәм раслау тәртибенә карата таләпләр түрүнда» карарында каралган үзенчәлекләрне исәпкә алыш үткәрелә.

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лубян авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә ачык тыңлаулар оештыру һәм үткәрү тәртибе турындағы нигезләмәгә 1 нче күшымта

Лубян авыл жирлеге
муниципаль берәмлек Советы

АЧЫК ТЫҢЛАУЛАР БИЛГЕЛӘҮ ТУРЫНДА ГАРИЗА

_____ кешесе булган инициатив төркем, исемлек күшымта итеп бирелә, муниципаль берәмлек халқы инициативасы буенча _____ мәсъәлә буенча ачык тыңлаулар билгеләргә тәкъдим итә:

Ачык тыңлаулар үткәрү кирәклеген нигезләү:

Күшымта (фактта бирелә торган документлар күрсәтелә):

- 1) муниципаль хокукий акт проекты (кертелгән очракта);
- 2) анлатма языу;
- 3) финанс-иктисадый нигезләү (гамәлгә ашыру өстәмә матди һәм башка чыгымнар таләп итә торган муниципаль хокукий акт кертелгән очракта);
- 4) гражданнарның инициатив төркеме исемлеге;
- 5) гражданнарның инициатив төркемен төзү турында карап кабул ителгән жыельыш беркетмәсе;
- 6) сопроводительный хат.

Гражданнарның инициатив

төркеменең вәкаләтле вәкиле

(имза)

(Ф.И.О.)

Гражданнарның инициатив

төркеме секретаре

(имза)

(Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лубян авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә ачык тыңлаулар үткәрү тәртибе турында Нигезләмәгә 2 нче кушымта

Лубян авыл жирлеге
муниципаль берәмлек Советы

ИНИЦИАТИВ ТӨРКЕМ ӘГЪЗАЛАРЫ ИСЕМЛЕГЕ

№ т/б	Фамилиясе, исеме, атасының исеме һәм туган елы (18 яшьтө – туу көнө һәм ае)	Яшәү урыны адресы	Паспорт мәгълүматлары, шәхесне раслаучы документ сериясе, номеры, кем тарафыннан һәм кайчан бирелгән	Шәхси имза

Гражданнарың инициатив
төркеме вәкаләтле вәкиле

(имза)

(Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лубян авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә ачык тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе турында нигезләмәгә З нче күшүмтә

ХАЛЫК ТЫҢЛАУЛАРЫНЫң ИМЗАЛАР КӘГАЗЕ

Сорай буенча:

« _____ »

Без, түбәндәгеләр, _____ муниципаль берәмлек халкы инициативасы буенча ачык тыңлаулар үткәрүне хуплыйбыз, сорай буенча:

« _____ »

№ т/б	Фамилиясе, исеме, этисенең исеме	18 яштә – туган елы (өстәмә: туган чисолосы һәм ае)	Яшәү урыны адресы	паспорт яисә гражданиның паспортын алмаштыра торган документ номеры, сериясе	Шәхси имза

Имзалар кәгазен раслыйм:

(фамилиясе, исеме, атасының исеме, гражданиның паспорты яки паспортын алмаштыручи документның сериясе, номеры һәм бирү датасы, аны биргән органның исеме яки коды, имзалар жыйған затның яшәү урыны адресы, аның имzasы һәм аны көртү датасы)

Гражданнарның инициатив төркеме
вәкаләтле вәкиле

_____ (имза)

_____ (Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лубян авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә ачык тыңлауларны оештыру һәм уздыру тәртибе турында нигезләмәгә 4 нче күшүмтә

ХАЛЫК ТЫҢЛАУЛАРЫНЫң ИМЗАЛАР КӘГАЗЕН ТИКШЕРҮ БЕРКЕТМӘСЕ

Сорай буенча:

«_____». _____

Муниципаль берәмлек советына тәкъдим ителгән гражданнар имзалары саны _____, халык тыңлауларын үткәру инициативасын хуплаучы гражданнар имзалары _____.

_____ сайлаучыларның имзалары тикшерелде, алар арасыннан:
яраксыз дип табылды _____ түбәндәгә сәбәпләр буенча:

_____;

Яраксыз имзалар саны – _____.

Советка фактта тәкъдим ителгән имзаларның гомуми саны _____ тәшкил итә.

Эшче төркем житәкчесе

(имза)

(Ф.И.О.)

Эшче төркем әгъзалары

(имза)

(Ф.И.О.)

(имза)

(Ф.И.О.)

(дата, вакыты)

Гражданнарның инициатив төркеменен
вәкаләтле вәкиле

(имза)

(Ф.И.О.)

Гражданнарның инициатив
төркеме секретаре

(имза)

(Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лубян авыл жирлеге муниципаль берәмлегендә ачык тыңлаулар оештыру һәм уздыру тәртибе турында Нигезләмәгә 5 нче күшымта

АЧЫК ТЫҢЛАУЛАР БЕРКЕТМӘСЕ

«_____» 20 _____ ел

№ _____

Ачык тыңлаулар инициативасы буенча _____ билгеләнгән № _____
(муниципаль хокукий акт)

(муниципаль хокукий актның исеме)

басылган (халыкка житкерелгән): _____
үткәрелгән _____
адрес буенча: _____

(үткәрү датасы)

Оештыру комитеты: _____

Катнаштылар: _____

Рәислек итүче: _____

Секретарь: _____

Экспертлар: _____

Ачык тыңлауларда катнашучылар: (теркәлгән катнашучылар саны)

Ачык тыңлауларда чыгыш ясаучылар:

(Ф.И.О.)

Тыңланды:

1. _____ (Ф.И.О.)

2. _____ (Ф.И.О.)

3. _____ (Ф.И.О.)

Телдән һәм язма рәвештә кертелгән рекомендация һәм тәкъдимнәр саны _____, шул исәптән:

№ т/б	Рекомендация һәм тәкъдимнәр	Гариза бируче

Ачык тыңлауларның рәисе _____ (имза) (Ф.И.О.)

Ачык тыңлауларның секретаре _____ (имза) (Ф.И.О.)

Татарстан Республикасы Кукмара муниципаль районы Лубян авыл жирлеге муниципаль берәмлекендә ачык тыңлаулар оештыру һәм уздыру тәртибе турында Нигезләмәгә 6 нчы кушымта

АЧЫК ТЫҢЛАУЛАР НӘТИЖӘЛӘРЕ ТУРЫНДА БӘЯЛӘМӘ

«___» 20 ___ ел

№ _____

Ачык тыңлаулар _____ инициативасы
буенча _____ билгеләнгән

(муниципаль хокукий акт)

№ _____

(муниципаль хокукий актның исеме)

басылган (халыкка житкерелгән): _____ үткәрелгән
адрес буенча: _____

(үткәрү датасы)

Ачык тыңлауларга чыгарыла торган сорау (сораулар) _____

Ачык тыңлауларны үткәрү инициаторы _____

4) ачык тыңлауларны үткәрү датасы, вакыты һәм урыны;

Ачык тыңлаулар үткәргән оештыру комитеты _____

Ачык тыңлауларда катнашучылар, шул исәптән чыгыш ясау хокукина ия булучылар турында мәгълүмат _____

Ачык тыңлауларга чыгарылган жирле әһәмияттәге мәсьәләне (мәсьәләләрне) хәл итү
буенча тәкъдимнәр һәм рекомендацияләрнең бердәм исемлеге:

Фикер альшуга чыгарылган сораулар		Экспертлар һәм катнашучыларның рекомендацияләре һәм тәкъдимнәре		Тәкъдимнәр рекомендацияләр) кеrtleде хупланды)	Искәрмә
№ т/б	сорауның формулировкасы яки проектның исеме	№ т/б	тексты тәкъдим	Экспертның Ф. И. О. катнашучы)	
1		1.1.			
		1.2			
2		2.1			
3		2.2 3.1 3.2			

Жирле әһәмияттәге мәсьәләне хәл итүнең йомгаклау варианты: _____

Ачык тыңлауларда катнашучыларның тавыш бирү нәтиҗәләре:

риза _____ (кеше)

каршы _____ (кеше)

битараф _____ (кеше)

Оештыру комитеты рәисе

Оештыру комитеты секретаре
